

GAZETA INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXI-Nr. 991

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 18 aprilie 1969
4 pag. 25 bani

■ Conținut actual acțiunilor sindicale — pag. 2

■ La dezbateri: Proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală — pag. 3

■ Repere pentru orientarea elevilor — pag. 4

CLASA A XII-A ÎN ULTIMUL TRIMESTRU

După cum se știe, în acest an — anul în care liceul dă prima sa promoție cu 12 clase — se aplică pentru prima dată și prevederea cuprinsă în „Directivile partidului cu privire la dezvoltarea învățămîntului” ca ultimul trimestru școlar să fie consacrat, pentru elevii clasei a XII-a, recapitulării și sintezei materiei studiate în liceu.

Cum se desfășoară, în aceste condiții, activitatea cu viitorii absolvenți ai liceului? Cum îi sprijină pe profesorii lor măsurile luate de Ministerul învățămîntului în legătură cu organizarea etapei pregătitoare a bacalaureatului? Pe aceste teme redacția noastră a inițiat o discuție în jurul mesei rotunde la Liceul „N. Bălcescu” din Craiova. Au participat: prof. Nicolae Andrei, directorul liceului, prof. Const. Piscati, prof. Iulian Toader, prof. emerit Victor Apostol, prof. Ștefan Popescu, prof. Ecaterina Marian. De asemenea, a luat parte la această discuție prof. D. D. Voicu, inspector general al inspectoratului școlar județean. Din partea redacției discuția a fost condusă de prof. Const. Rădoi.

nului de bacalaureat, va oferi în viitor posibilități mai largi pentru folosirea cu un randament mai ridicat a etapei finale a clasei a XII-a. Inspectoratul școlar județean apreciază totuși că acum sînt condiții mai bune decît în trecut pentru a parcurge cu eficiență sporită această etapă. În ce ne privește, am stabilit o serie de măsuri merite să ajute liceele în valorificarea la maximum a condițiilor la care ne-am referit.

Red.: De exemplu?

Prof. D. D. Voicu: Mai întîi, inspectoratul dă asistență cu precădere profesorilor angajați în pregătirea elevilor pentru bacalaureat. Elevii clasei a XII-a au în această perioadă prioritate în folosirea laboratoarelor și a bibliotecilor școlare. Am orientat liceele să amenajeze vitrine unde să fie expuse programa, extrase din instrucțiunile privind organizarea examenului de bacalaureat, orarul perioadei de recapitulare, programul consultanților. Am dat de asemenea îndreptățiri cu elevilor interni să li se asigure condiții speciale. Ei vor fi cazați în dormitoare separate, iar mesele ce li se vor servi vor însuma un număr sporit de calorii. La rîndul ei, inspecția noastră de specialitate se concentrează mai ales spre îndrumarea recapitulării finale la clasa a XII-a.

Red.: Într-adevăr, recapitularea este problema centrală a acestui ultim etape. Să ne oprim deci asupra aspectelor concrete pe care le ridică soluționarea ei optimă.

Prof. Const. Piscati: Ca urmare a interesului deosebit manifestat de conducerea școlii, în liceul nostru există condiții pentru ca desfășurarea recapitulării la clasele a XII-a să ducă la buna pregătire a tuturor elevilor. Problemele de conținut ale lecțiilor recapitulative au constituit obiectul unor dezbateri fructuoase în comisiile metodice încă din trimestrul II. S-a ajuns la concluzia că, de pildă, recapitularea materiei la matematică, în secția reală, să se facă în forme diferite, în funcție de cele două etape ale acestei ultime perioade a anului școlar. În prima etapă, care a început la 7 aprilie și se va termina la sfîrșitul lunii, recapitularea are loc pe discipline (analiza matematică, algebra supe-

(Continuare în pag. a 3-a)

Școala de 10 ani în actualitatea imediată UN AMPLU EFORT DE ORGANIZARE

Prelungirea duratei școlarității obligatorii de la 8 la 10 ani — măsură fundamentală stabilită de Directivile C.C. al P.C.R. și de Legea învățămîntului — constituie o treaptă nouă, superioară în dezvoltarea învățămîntului nostru. „Această măsură” — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Conferința națională a cadrelor didactice — reprezintă un adevărat salt în dezvoltarea instruirii și educației tineretului, avînd efecte deosebite de favorabile asupra lărgirii orientării de cultură al întregului popor, corespunzător exigențelor actuale și de viitor ale societății noastre.

de domiciliul elevilor, să se asigure frecvența clasei a IX-a a școlii generale de către toți tinerii care nu învață într-un liceu sau într-o școală profesională. Evident, în anii școlari următorii rețeaua școlilor generale de 10 ani se va dezvolta treptat. Aceasta nu numai pe măsura creării condițiilor corespunzătoare în fiecare școală, dar și ca urmare a faptului că, în cele din urmă, în învățămîntul profesional vor fi admisi numai tinerii care au absolvit școala generală de 10 ani și deci numărul celor care vor frecventa clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale va fi mult mai mare.

Trecerea la școala de 10 ani începînd din anul școlar viitor — cînd vor funcționa pentru prima dată clasele a IX-a ale acestei școli — și înfăptuirea sa treptată pînă în 1973 ridică o seamă de probleme, a căror soluționare amănunțită și în amănunțime trebuie să se facă de către organele de organizare din partea mai multor factori. După cum se știe, a fost elaborat și supus discuției proiectul planului de învățămînt al școlii generale de 10 ani. Pe baza cadrului general stabilit prin planul de învățămînt, conținutul învățămîntului se va contura în programele școlare în curs de elaborare. De asemenea, împreună cu inspectoratele școlare s-a stabilit rețeaua școlilor generale care se vor transforma în școli de 10 ani.

În marea majoritate a cazurilor rețeaua școlilor și planul de școlarizare au fost stabilite pornindu-se de la analiza situației concrete a fiecărei localități. Considerăm că, pentru a se pregăti condiții cît mai bune de funcționare a claselor a IX-a și, este necesar să se acorde în toate cazurile cea mai mare atenție rezolvării judicioase a problemelor privitoare la stabilirea efectivelor de elevi, la crearea spațiului de învățămînt necesar și la asigurarea cu personal didactic calificat.

Pentru anii școlari 1969—70 și 1970—71, cînd o parte din tinerii care promovează clasa a VIII-a pot continua studiile și în învățămîntul profesional, pe lângă cel liceal, se impune o examinare atentă a efectivelor de elevi ce vor rămîne pentru clasa a IX-a, stabilindu-se pentru fiecare școală de 10 ani circumscripția din care școlarizează elevii. Este bine ca, începînd chiar din anul școlar 1969—70, în orașe, ca și în localitățile rurale unde școala generală de 10 ani nu este prea depărtată

de domiciliul elevilor, să se asigure frecvența clasei a IX-a a școlii generale de către toți tinerii care nu învață într-un liceu sau într-o școală profesională. Evident, în anii școlari următorii rețeaua școlilor generale de 10 ani se va dezvolta treptat. Aceasta nu numai pe măsura creării condițiilor corespunzătoare în fiecare școală, dar și ca urmare a faptului că, în cele din urmă, în învățămîntul profesional vor fi admisi numai tinerii care au absolvit școala generală de 10 ani și deci numărul celor care vor frecventa clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale va fi mult mai mare.

ION T. RADU
director general în Ministerul
Învățămîntului

(Continuare în pag. a 2-a)

Intrat în viața Organizației pionierilor ca una din cele mai îndrăgite activități, concursul cultural-artistic cuprins în ultimii ani suse și mii de pionieri din toate satele și orașele. Pe scenele școlilor, ale cămineiilor culturale sau teatrelor s-au desfășurat, începînd de anul trecut, fațete pe școală, pe oraș și pe județe. Au intrat într-o pasiune și tinerii de cîntec, dans, versuri și tinerii de competiție cîntecului, dansului, versului de pe toate meleagurile patriei. Mesagerii lor — pionieri și școlari — le-au reprezentat de fiecare dată cu cinste.

Săptămîna trecută, timp de trei zile (vineri, sîmbătă și duminică), după ce au reușit să treacă primele „hopuri”, cele mai bune formații din municipiul București, din județele Ilfov, Buzău, Teleorman, Prahova, Buzău, Ialomița, Brașov, Covasna, Tulcea și Constanța s-au întîlnit la faza republicană a concursului — zona București. A fost o revărsare de tinerie, de energie și voie

bună, o manifestare în care pionierii au închinat, din toată inima, timpuri de recunoștință partidului pentru copilăria lor fericită. Fiecare formație s-a întrecut pe sine. Corurile, din care unele formate din cîteva sute de pionieri au învins sala teatrului U.G.S.R. cu frumusețea melodurilor pionieresti; dansurile, mestecupînd timpurile de ritmuri și culorile, au adus pe scenă bogăția și frumusețea folclorului nostru; versurile au cîntat patria, școala, pionieria. S-au perindat pe scenă orchestre, bigbii artistice, solisti vocali și instrumentisti, echipe de teatru, numere de gimnastică și ballet.

Dar, în afară de varietatea și numărul mare de formații prezentate, de bună pregătire a fiecărei din ele, concursul artistic a dovedit cu prisosință interesul și atenția de care se bucură această activitate în rîndul pionierilor și, în același timp, boala rețearii educative de care dispune.

Red.: Considerați că s-au asigurat în acest an premisele unei mai bune pregătiri a elevilor pentru examenul de bacalaureat?

Prof. N. Andrei: Fără îndoială. În primul rînd pentru că promoția actuală a studiat materia liceului nu în trei ani, ca pînă acum, ci în patru ani. Apoi, pentru că ultimul trimestru este consacrat în întregime recapitulării și sintezării materiei. Profesorii și elevii dispun astfel de timpul necesar studierii problemelor principale la fiecare obiect și recapitularea nu se mai desfășoară în goană, ca în anii trecuți. Pe de altă parte, sînt bine venite o serie de măsuri stabilite de minister cu privire la recapitularea materiei, la încheierea mediilor anuale (care vor reflecta mai bine pregătirea reală a elevilor), precum și la unele aspecte ale desfășurării bacalaureatului.

Cu toate acestea nu rîmăm încă și probleme insuficient soluționate, sau soluționate de o manieră care afectează însăși esența noului mod în care a fost concepută etapa finală a liceului. Am să mă opresc asupra cîtorva, pe care am să le expun într-o ordine aproximativă.

Piessarea examenului de bacalaureat în timpul desfășurării cursurilor crează greutăți aproape insolubile în organizarea procesului de învățămînt. Pentru justificarea acestei afirmații nu sînt necesare prea multe argumente. Este doar clar că cei 8—10 profesori din comisia de bacalaureat mai au ore la

cel puțin 4—5 clase fiecare. Or, în condițiile în care examinarea se face în plinul comisie, acești profesori nu și mai pot ține orele de curs. Este ușor de imaginat ce înseamnă pentru conducerea școlii organizarea altor suplîniri și, evident, ce valoare pot avea acestea.

O problemă care crează greutăți în însăși pregătirea elevilor pentru bacalaureat este desfășurarea fazelor județene și finale ale concursurilor culturale-artistice. Prima a avut loc între 13—14 aprilie, cealaltă este fixată în luna mai.

Red.: Dar, după cîte știm, elevii claselor a XII-a nu participă la acest concurs.

Prof. N. Andrei: Nu participă în teorie, dar în practică. În general, elevii clasei a XII-a sînt cei mai buni dintre membrii formațiilor artistice, instrucți cu ei s-a lucrat mai mult și au dect un spor de pregătire. Or, cum fiecare liceu dorește să se prezinte cu o formație cît mai bună, nu renunță la acești elevi. Și dacă la concursurile culturale-artistice adăugăm faza finală a olimpiadelor, ca și alte activități la care sînt solicitați elevii clasei a XII-a, este limpede că etapa finală a pregătirii lor în liceu ridică și greutăți de altă natură decît cele privind munca la clasă.

Prof. D. D. Voicu: O soluționare mai judicioasă a acestor probleme de către minister, îndeosebi în ce privește data desfășurării exa-

Nou și vechi în predarea matematicii la școlarii mici (I)

În epoca modernă, matematica reprezintă un instrument științific pentru toate domeniile de activitate. De aceea, cultura științifică matematică devine un element de bază al pregătirii omului modern.

În acest context și în învățămîntul nostru s-au întreprins o serie de experimente cu privire la modernizarea studiului matematicii. Ne vom referi aici la unul din ele, care vizează predarea matematicii în școala generală. Pornindu-se de la ideea că încă din clasele mici trebuie create posibilități de a forma unele noțiuni care să ușureze studiul ulterior al matematicii, s-a elaborat și se experimentează o programă după care cunoștințele de matematică pentru clasele mici sînt organizate nu pe discipline, ci într-un „sistem de cunoștințe matematice pe ansamblu... corespunzător unei logici științifice rezultate din corelarea celor trei discipline (aritmetica, geometria, algebra) în concordanță cu principiul unității structurale a cunoștințelor”.

(V. Bunescu și M. Vișan, „Studii și cercetări de didactică modernă”, E.D.P., 1967, pag. 60)

Autorii programei și ai experimentului susțin că „formarea noțiunilor matematice, cît și corelarea lor într-un sistem constituie un proces unitar, care corespunde logicii specifice științei matematice”. (Op. cit., pag. 68). Argumentul nu este suficient de convingător, deoarece sistemul clasic de predare a matematicii a dovedit că se pot forma noțiuni matematice prin eșalonarea cunoștințelor pe discipline matematice și aceasta nu contravine într-un nimic logicii științelor matematice.

Este meritoriu faptul că cercetătorii și-au propus ca obiective ale cercetării privind modernizarea învățămîntului matematic „orientarea conținutului cuprins în programele școlare experimentale spre cunoștințele matematice ce cea mai largă aplicabilitate în practică, în științele contemporane” și au demonstrat „necesitatea adîncirii caracterului formativ al învățămîntului matematic, vîrît prin prima dezvoltării capacității matematice pe baza sporiilor rolului activ și creator al elevilor, cît și prin prima formării unor deprinderi de autoinstruire după absolvirea școlii” (Op. cit., pag. 60). Este meritorie de asemenea, preocuparea de a armăni cum se realizează raportul dintre cunoștințe, raționament și deprinderi. Este discutabilă însă valabilitatea acestei experiențe care s-a făcut pe un număr de 69 subiecți de clasa I, ceea ce reprezintă doar 0,016 la sută din numărul total al copiilor din clasa I și a continuat cu cîteva clase de elevi.

Pornindu-se de la ipoteza optimistă că posibilitățile de abstractizare ale elevilor — chiar și ale celor din clasa I — sînt mai mari decît solicitarea ginđirii lor, că deci ei pot mai mult decît li se cere, precum și de la necesitatea modernizării învățămîntului matematic care se impune în mod categoric, programa amintită a fost generalizată la clasa I în acest an școlar. Cu toate pregătirile care s-au făcut, aplicarea ei a fost grăbită, surprinzîndu-i pe învățătorii nepregătiți.

Orice teorie nouă care se aplică, orice experiență, se realizează cu oameni ce trebuie mai întîi cîștigați pentru apli-

carea noului, convingși asupra necesității și utilității lui și apoi pregătiți în vederea acestui scop. Or, învățătorii au aflat despre „multimi” din programă. Instrucțiile destul de generale la care au fost chemați — uneori după ce parcurseră capitolul respectiv — departe de a-i lămuri asupra metodicii predării acestor cunoștințe, au au fost de natură să-i convingă asupra necesității și utilității noii metode. Manualul de aritmetică existent alcătuit pe baza sistemului tradițional de predare, n-a mai putut fi folosit. Asadar, s-a trecut la generalizarea aplicării unei programe noi în condițiile în care nu existau îndrumări metodice publicate, nu exista manual, în care învățătorii n-au fost pregătiți în nici un fel pentru aceasta.

Pentru a constata rezultatele obținute în acest prim an de generalizare a noului sistem de predare a aritmeticii la clasa I în condițiile menționate am dat o lucrare de control după încheierea predării numerelor 1—10, la 85 de clase I din 3 județe (2506 elevi), sînt în mediul urban (63 clase), cît și în mediul rural (32 clase), atît la clase cu copii de 7 ani (24 clase), cît și de 6 ani (24 clase) și la clase cu copii de 7 și 6 ani (37 clase). Am solicitat todată învățătorilor respectivi o serie de date personale (vechimea în învățămînt, de cîte ori au mai predat la clasa I), date asupra componenței clasei, planificarea calendaristică și un scurt referat cu răspuns la întrebarea „Ce greutăți ați întâmpinat în predarea numerelor 0—10 față de anii precedenți, cînd ați predat după procedee clasice în ceea ce privește concepția modernă a

modului de predare, precum și metoda predării; care sînt posibilitățile copiilor de a asimila cunoștințele?” Au răspuns 70 de învățători.

Marea majoritate a învățătorilor apreciază pozitiv noul sistem de predare a primelor zece numere și afirmă că elevii au capacitatea de a asimila cunoștințele predate pe baza acestui sistem. „Găsesc că predarea aritmeticii în lumina noii concepții cu privire la teoria mulțimilor e mai interesantă, solicitînd mai mult gîndirea elevilor, făcînd apel la judecata lor, dîndu-le un conținut mai bogat de cunoștințe pentru a putea înțelege mai bine în anii următori cunoștințele matematice prevăzute în programă. Elevii au manifestat un viu interes și au lucrat cu multă plăcere reprezentarea grafică a mulțimilor, punerea în corespondență, și oricît de mult li s-ar fi cerut să lucreze nu se plictisesc” — spune de exemplu, învățătoarea C.M. de la Școala generală nr. 3 din Buzărești.

Unii, foarte puțini la număr, au înțeles că nu este vorba despre o concepție cu totul nouă și că nu este cazul să renunțe totalmente la sistemul tradițional de predare, ci să-i adapteze noilor condiții, să-l modernizeze. Aceasta este bunăoară, părerea învățătorului S. M. de la Liceul nr. 3 din Satu-Mare: „Concepția nouă, modernă a predării pe baza teoriei mulțimilor la clasa I nu aduce mari noutăți, aceasta datorită faptului că și proce-

Lector univ. N. OPRESCU
Universitatea București

(Continuare în pag. a 2-a)

NOU ȘI VECHI ÎN PREDAREA MATEMATICII LA ȘCOLARII MICI

Conținut actual acțiunilor sindicale

(Urmare din pag. 1-a)

deele clasice au condus la studierea numerelor ca elemente ale multimiilor. Ceea ce este deosebit de interesant în plus și mai bun este prevederea programelor de a clarifica, cu elevii primele noțiuni de raporturi, dependență, formă, relații între elementele aceleiași mulțimi sau care aparțin diferitelor mulțimi.

Întinim și învățătorii care manifestă mari rezerve față de noul sistem de predare a matematicii la clasa I și care nu sînt conștienți de faptul că așa cum au procedat după sistemul tradițional nu erau departe de ceea ce se cere după sistemul modern.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Sarcina pe care o impune programa de a iniția pe copii în perceperea relațiilor cantitative și a relațiilor spațiale implică esența științei matematice. Ea a fost îndeplinită parțial în bune condiții.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Sarcina pe care o impune programa de a iniția pe copii în perceperea relațiilor cantitative și a relațiilor spațiale implică esența științei matematice. Ea a fost îndeplinită parțial în bune condiții.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Sarcina pe care o impune programa de a iniția pe copii în perceperea relațiilor cantitative și a relațiilor spațiale implică esența științei matematice. Ea a fost îndeplinită parțial în bune condiții.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Sarcina pe care o impune programa de a iniția pe copii în perceperea relațiilor cantitative și a relațiilor spațiale implică esența științei matematice. Ea a fost îndeplinită parțial în bune condiții.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Sarcina pe care o impune programa de a iniția pe copii în perceperea relațiilor cantitative și a relațiilor spațiale implică esența științei matematice. Ea a fost îndeplinită parțial în bune condiții.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

Sarcina pe care o impune programa de a iniția pe copii în perceperea relațiilor cantitative și a relațiilor spațiale implică esența științei matematice. Ea a fost îndeplinită parțial în bune condiții.

Programa de aritmetică pentru clasa I prevede modernizarea acestui obiect, în primul rînd în ceea ce privește conținutul. În partea introductivă se cere „orientarea elevilor în sesizarea intuitivă a formelor și a unor raporturi cantitative între diferite obiecte și mediul înconjurător”.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Ce repercusiuni are în practică măsura prevăzută de programă privind reducerea duratei lecției propriu-zise? În primul rînd, de ce aparține unui nou tip de lecție, cu o nouă structură — lecția cu durata de 25-30 de minute, care trebuia experimentată pentru a se vedea în ce măsură este posibilă realizarea ei.

De aceea, în unanimitate, învățătorii cer mărirea numărului de ore la aritmetică (cu cel puțin o oră pe trimestru).

Sarcinile specifice ultimului trimestru al anului școlar solicită prezența și inițiativele organelor sindicale din învățămînt. Despre modul cum răspunde acestor solicitări Comitetul sindicalului învățămînt din municipiul Brăila ne-a informat recent președintele acestui comitet, prof. CORNELIU VIRGOLICI, în cadrul unei convorbiri purtate cu unul din redactorii gazetei noastre.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

deum să asigurăm ca majoritatea lucrurilor de odihnă și tratament acordate cadrelor didactice, conform baremului, să fie distribuite în perioada lunilor iulie și august. De asemenea, sîntem în plină activitate de perfecrare a unui plan de manifestări caracteristice vacanței. În colaborare cu filiala locală a Societății de științe filologice vom iniția o expediție colectivă de culegere a folclorului din comunitate, județului și o excursie de documentare științifică cu tema: „Pe urmele scriitorilor noștri”.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

— În această perioadă — ne-a spus interlocutorul nostru — centrul de greutate al întregii activități sindicale este situat, cum e firesc, la nivelul grupelor școlare și din licee. Pe baza indicațiilor primite din partea comitetului, a fost ținut în discuție în plan acțiuni privind intensificarea schimbului de experiență între profesori cu privire la realizarea repartiturii finale și, mai ales, a pregătirii elevilor din clasa a XII-a pentru examenul de bacalaureat, ca și acțiuni menite să sprijine conducerea din școli în munca lor cu elevii și părinții privind orientarea școlară și profesională.

O mașină de învățat

Apariția tehnologiei instrumentelor programate a dus la elaborarea a diferite sisteme de programare și, o dată cu acestea, la dezvoltarea „vehiculelor tehnice” ale programelor, a mașinilor de învățat, de la cele mai simple pînă la mașinile cibernetice actuale.

O mașină de învățat simplă a fost proiectată și confecționată în atelierul Filialei din Cluj a Academiei pe baza surselor de date de sectorul de psihologie al acestei unități. Mașina mecanică de învățat, prin construcția ei simplă, din sticlă, la un preț redus și prin faptul că este ușor de manevrat poate fi utilizată cu succes atât în cadrul lecțiilor din clasă, cât și în munca individuală de acasă. În construcția sa au avut în vedere respectarea metodelor cibernetice, procesul de învățare fiind considerat un sistem cu autoreglare permanentă. Mașina de învățat prezintă informația și sarcina de construire a răspunsului, oferind posibilitatea comparării acestuia cu cel corect. În urma confruntării se cere corectarea în scris și auto-notarea într-un spațiu special rezervat, apoi se trece la informația următoare, în cursul parcurgerii căreia se poate consulta și secvența precedentă, fapt care facilitează însușirea optimă a cunoștințelor.

Mașina de învățat funcționează cu programe liniare (tip Skinner) și este destinată muncii individuale sau în perechi. Se asigură participarea activă a elevului, excluzîndu-se posibilitatea copierii răspunsurilor corecte (deficiență a manualelor programate) și determinându-se un autocontrol riguros. Un avantaj este și acela că un program o dată parcurs poate fi utilizat în continuare prin simpla înlocuire a benzii de hîrtie pe care se construiesc răspunsurile.

Verificarea performanțelor mașinii de învățat s-a efectuat pe un esanțion de 30 de elevi ai clasei a IV-a, utilizîndu-se un program liniar de gramatică a limbii române — **Parti de vorbire neflexibile** (autor conf. Georgeta Munteanu). Cele trei teme aveau ca scop introducerea de

noțiuni și cunoștințe noi. Valorile procentuale ale testelor de control administrate la sfîrșitul fiecărei lecții, superioare normei de 75% sînt un indiciu al posibilității utilizării eficiente a mașinii în activitatea de învățare.

În același experiment, în scopul unei folosiri cât mai economice a mașinii s-a urmărit posibilitatea instruirii programate în perechi (orientare actuală în domeniul instruirii programate). Datele obținute au relevat faptul că perechile omogene ca ritm de lucru și cunoștințe obțin rezultate tot așa de bune ca și elevii cei mai buni, diferențele observîndu-se numai în ce privește timpul consumat. Instruirea programată în perechi favorizează cu deosebire elevii mediocri.

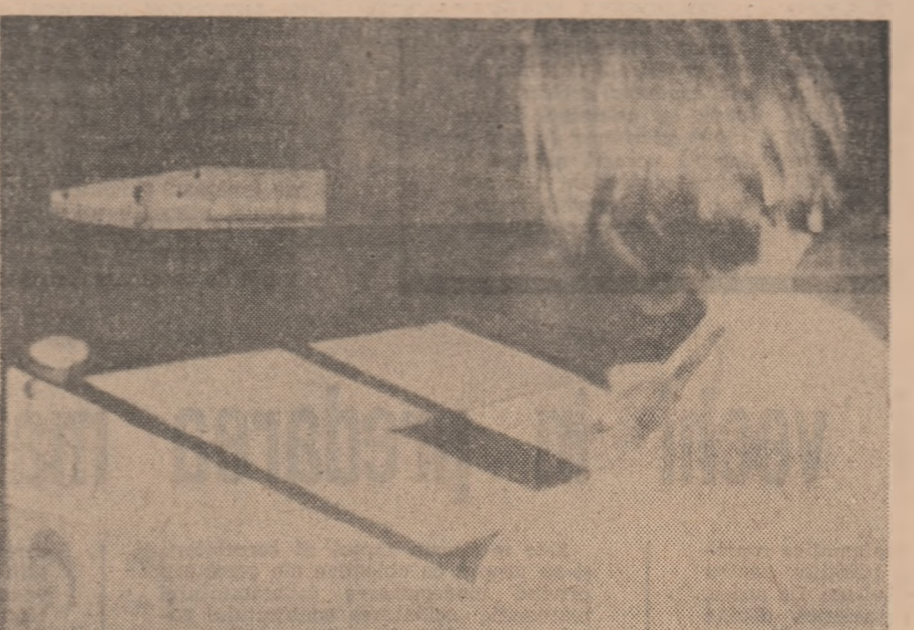
Mașina de învățat este utilă și programatorilor în munca de validare a programelor, deoarece asigură o evidență

clară și precisă a erorilor și a erorilor care se pot recunoaște ulterior, a secvențelor necorespunzătoare.

Pentru cadrele didactice mașina de învățat oferă posibilitatea extinderii ariei de control asupra elevilor, îndrumîndu-i individual în învățare. Elevii pot solicita profesional în timpul creșterii informații suplimentare referitoare la problemele selectate, individualizînd aspectele ce se cer rezolvate și aprobîndu-le.

Considerăm că utilizarea unor astfel de mașini simple de învățat în munca didactică reprezintă un mijloc prețios de transmitere rapidă și cu eficiență optimă a unei cantități sporite de informație.

Cercetător științific
HORIA PITARIU
Sectorul de psihologie, Filiala din Cluj a Academiei

limbi — turcă, greacă, armeană și franceză — referitor la mișcarea „junilor turci”, o colecție de roci, albume geografice, precum și un frumos album istoric conținând fotografii de elevi cu prilejul sărbătorilor centenarului Unirii Transilvaniei cu România.

Primul număr din „Buletinul Muzeului pedagogic”
A apărut, multiplicat la saprograf, pentru uzul intern al instituțiilor de învățămînt, nr. 1 din „Buletinul Muzeului pedagogic”, care prezintă funcțiile acestui institut, eteva dintre cele mai valoroase colecții ale muzeului, studiile întreprinse de muzeograful acestuia și își propune să creeze o legătură mai strînsă cu donatorii și colaboratorii.
Un documentar studiu introductiv, intitulat „Funcțiile muzeului pedagogic”, înfățișează strădaniile întreprinse pe plan național și mondial pentru crearea unor muzee pedagogice și de educație, cu specială privire la Muzeul pedagogic al Casei școlarelor. Se publică de asemenea studii privind activitatea profesorală a lui Moșil la Muzeul pedagogic al Casei școlarelor și prezentări ample asupra unor dintre principalele materiale ale actualului muzeu — colecția „Învățătorul satului”, documentele privind activitatea pedagogică a militanților pașoptiști Constantin Tănase, corespondența dintre Al. Odobescu și pedagogul Gr. Borogvan privind elaborarea unor manuale școlare.
„Buletinul Muzeului pedagogic” se definește încă

(Urmare din pag. 1-a)

precum și redistribuirea unor materiale acumulate în mai multe exemplare în unele școli. În special în licee, sînt numai câteva din mijloacele ce pot fi folosite. Efectuarea lucrărilor practice prevăzute în planul de învățămînt avînd un caracter practic în funcție de condițiile locale — sînt mai rar realizate — și de condițiile concrete ale fiecărei școli, implică de asemenea luarea unor măsuri atât pentru creșterea de atitudine pozitivă, cât și pentru stabilirea unor condiții de muncă în unitățile de producție industrială sau agrară.

De mare însemnătate pentru un nivel corespunzător al învățămîntului în clasele a IX-a generale o constituie încadrarea corespunzătoare a acestor clase, precum și amenajarea tehnică a conținutului învățămîntului și a cîrtilor instructive ale ciclului superior, terminal al școlii de 10 ani. Pentru aceasta, încă înainte de încheierea acestui an școlar inspectoratele școlare trebuie să stabilească pentru fiecare școală în parte profesorii ce vor preda la clasele a IX-a, intrucît conținutul învățămîntului în clasele IX-X este foarte apropiat de cel al primelor clase liceale, la orase, ca și în cazul în care clasele a IX-a funcționează în licee, vor fi încadrate, în primul rînd profesori cu studii universitare. Pentru disciplinele noi prevăzute în planul de învățămînt (electrotehnică, desenul tehnic), în condițiile în care în unele școli nu sînt profesori de specialitate (la specialitățile respective nefiind nici cadrele complete) aceștia trebuie recrutați dintre profesorii cu calificare de profil apropiată care funcționează în școală și care pot realiza predarea acestor discipline în bune condiții. Pentru pregătirea tuturor profesorilor în vederea îmbogățirii lecțiilor cu date științifice noi, ca și pentru cunoașterea programelor claselor a IX-a și a X-a va fi necesar să se organizeze cursuri de inițiere în fiecare județ, Inspectoratele școlare au datoria de a stabili data cea mai potrivită pentru organizarea acestor cursuri și de a asigura frecventarea lor de către toți profesorii încadrați.

În complexul măsurilor privind generalizarea treptată a școlii de 10 ani trebuie desăvîrșite cu mai multă insistență acțiuni largi de popularizare a școlii școlii în rândurile elevilor și ale părinților. Caracterul obligatoriu al ciclului superior, terminal, al școlii de 10 ani trebuie să se întemeieze, întii de toate, pe înțelegerea necesității unei instruiți de cultură generală mai amolă a fiecărui tînar. Este necesară o activitate coordonată a tuturor factorilor, și în primul rînd a școlii, în cadrul căreia întregul corp didactic și mai ales profesorii dirigenți să organizeze discuții lămuritoare cu elevii și cu părinții cu privire la rolul școlii generale de 10 ani, la perspectivele ce se deschid tînărului după frecventarea claselor IX-X. Această activitate trebuie să ducă la înțelegerea de către elevi, ca și de către părinții acestora, a faptului că în prezent, ca urmare a creșterii vertiginose a volumului de cunoștințe, determinat de cuceririle științifice și tehnice moderne, cultura generală contemporană se îmbogățește necontenit,

dobindește note calitative noi în funcție de restructurarea sistemelor de idei în diferitele domenii ale științei, de diversificarea și specializarea accentuată a științelor și, mai ales, de pătrunderea științei în toate sferele vieții sociale, că în aceste condiții integrarea socială și profesională a tinerilor implică o cultură generală mai dezvoltată, de natură să asigure însușirea ulterioară a profesiei aflat prin școli profesionale, cit și prin calificarea la locul de muncă. Toată această activitate de lămurire trebuie să se desfășoare pe fondul unei temeinice preocupări de orientare școlară și profesională a elevilor în clasele precedente.

Concomitent cu înființarea primelor clase a IX-a, în anul școlar viitor se continuă trecerea la instruirea generală în clasa I a tuturor copiilor în vîrstă de 6 ani. Anul școlar curent a constituit o primă etapă în îndeplinirea acestei acțiuni. Faptul că anul școlar de învățămînt în toate circumscripțiile școlare. Colectivele didactice au datorat ca, printr-o intensă și susținută acțiune de popularizare și lămurire, să convingă părinții asupra justetei măsurii cu privire la începerea școlărității la vîrstă de 6 ani și a obligațiilor legale a acestora de a asigura frecventarea școlii de către copii. Conclucrarea organelor de învățămînt cu personalul medical în scopul stabilirii gradului de dezvoltare a tuturor copiilor, încă înainte vacanței de vară, constituie o măsură necesară îndeplinirii în bune condiții a acestei acțiuni în anul școlar următor.

Înmulțirea claselor care cuprind laolaltă copii de vîrstă diferite (de 7 și 6 ani) implică, de asemenea, necesitatea ca inspectoratele școlare să realizeze în timpul vacanței instruirea învățătorilor aflat în ceea ce privește particularitățile activității instructiv-educative cu copiii de vîrstă sub 7 ani, cit și în privința problemelor metodice pe care le ridică tratarea diferențiată a copiilor în raport cu capacitatea lor de adaptare la viața școlară și cu posibilitățile lor de dezvoltare.

Cheșia succesului în îndeplinirea acestor sarcini, care ocupă un loc de seamă în ansamblul măsurilor privind dezvoltarea învățămîntului în perioada următoare, o constituie activitatea întregului corp didactic, sprijinit de conducerea de școli și de organele de îndrumare și control, precum și îmbinarea acțiunilor cu caracter general întreprinse la nivelul fiecărui județ cu pregătirea și rezolvarea concretă, în condițiile fiecărei școli în parte, a tuturor problemelor ce se ridică în legătură cu funcționarea școlilor generale de 10 ani.

Secolul veni-te

Pentru cunoașterea trecutului patriei
La Giurgiu, în județul Dolj, învățătorul emerit, Ion T. Vișan a realizat, împreună cu elevii săi, un muzeu sătesc menit să contribuie la mai buna cunoaștere a trecutului patriei. Pînă în prezent muzeul cuprinde peste 200 de piese de arheologie, etnografie, numismatică, precum și diferite documente. Pe baza

unora dintre piesele muzeistice învățătorul a întocmit o monografie a comunei Giurgiu.
În vacanța de primăvară, el a organizat cu școlarii o acțiune în vederea colecționării de noi piese, înființîndu-a asupra felului de lucru, asupra modului cum trebuie dese discutiile cu locuitorii care posedă anumite obiecte ce pot fi colecționate.

Si la Școala generală din Bughea de Jos, județul Ar

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Se poate realiza un mai bun echilibru interior în cadrul fiecărei discipline de învățămînt

Proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală a fost studiat cu atenție și dezbătut de către profesorii din județul Ilfov aflat în consiliile profesionale, cit și în unele comisii metodice sau cercuri pedagogice. Majoritatea cadrelor didactice au fost de părere că prevederile cuprinse în proiect sînt în general de natură să asigure pregătirea elevilor la nivelul cerințelor actuale ale societății noastre. În mod deosebit s-a apreciat crearea celor trei secții — de matematică-fizică, de chimie-biologie și umanistă — care, dînd elevilor un fond comun de cunoștințe de cultură generală, vor permite în același timp adîncirea studiului unor obiecte, ceea ce va duce la dezvoltarea aptitudinilor, a capacității elevilor și la o mai bună orientare în vederea continuării studiilor în învățămîntul post liceal, superior, sau a muncii în producție. Totodată profesorii consideră că instruirea diferențiată, introducerea obiectelor la alegere, ca și faptul că se evită reluarea studiului unor discipline predate în școala generală asigură înlăturarea supraincîrării elevilor, iar crearea secțiilor încă din anul I înlesnește formarea unor clase omogene și continuitatea în munca educativă, în încheierea colectivelor de elevi.

Avem de făcut și o serie de propuneri menite să contribuie la o mai bună repartizare a numărului de ore pe obiecte. Considerăm, de pildă, că la secția matematică-fizică se poate renunța la disciplina „mecanica rațională”, prevăzută pentru anul IV cu o oră pe săptămînă, ora respectivă fiind acordată calculului diferențial și integral, care s-ar realiza astfel în două ore săptămînal. Această propunere este justificată de faptul că noțiunile de calcul integral și diferențial trebuie mai bine fundamentate, ele fiind strict necesare înțelegerii unor discipline ca statistica matematică sau calculul probabilităților. Pe de altă parte, într-o singură oră pe săptămînă problemele de mecanică rațională nu pot fi predate în mod satisfăcător. Ele vor putea fi studiate cu mai multă ușurință și în condiții mai bune în învățămîntul superior.

Din același motiv propunem ca la secția de chimie-biologie mecanica rațională să fie înlocuită cu logica matematică, predată paralel cu calculul proba-

bilităților. S-ar realiza astfel o corelație, întrucît și mulțimea propozițiilor binuivoce și cîmpul de evenimente au aceeași structură algebrică. Considerăm de asemenea că este bine să se introducă, la secția de chimie-biologie, cite o oră de chimie în plus la anii I și IV, unde se studiază chimia generală și chimia biologică, iar la biologie cite o oră la anii III și IV, unde se studiază anatomia, fiziologia și igiena omului și elemente de ecologie și genetică. Credem că ar mai fi potrivit ca în anul III și IV, în afară de chimie și biologie, să se studieze biologia generală, care să cuprindă elemente de ecologie, genetică, biologie cosmică, anatomie comparată, embriologie, istoria biologiei, întrucît elementele de ecologie și genetică prevăzute în planul propus nu sînt suficiente pentru a le forma elevilor o imagine asupra noulor cuceriri din domeniul științelor biologice.

Socotim indicat, de asemenea, ca una din cele 3 ore acordate filozofiei în anul IV să fie destinată studiului sociologiei, care poate constitui un obiect distinct în planul de învățămînt.

Ni se pare judicios modul cum sînt repartizate orele de limbă și literatură română în proiectul planului de învățămînt și ne bucurăm faptul că, prin introducerea unei ore de gramatică săptămînal, a fost satisfăcut un deziderat mai vechi al profesorilor de specialitate. Deoarece predarea gramaticii presupune, la nivelul studiilor liceale, fundamentarea teoretică a scrierii și vorbirii corecte, considerăm necesară introducerea gramaticii și la celelalte secții, nu numai la cea umanistă.

Ni se pare necorespunzătoare repartitia orelor de română la anul I al secției umaniste, unde se prevăd o oră de istorie a literaturii, o oră de gramatică și două ore de teoria literaturii. Credem că ar fi indicat, să se acorde două ore pentru istoria literaturii. În spiritul acestei afirmații vine și faptul că teoria literaturii se predă și în clasele V-VIII, ceea ce nu este cazul cu istoria literaturii vechi.

Ar fi deci necesară, după părerea noastră, o mai bună echilibrare a diferitelor discipline de studiu conform cu cerințele reale ale pregătirii de cultură generală a tineretului.

Prof. RADA MOCANU
inspector general școlar al județului Ilfov

Un contur precis fiecărei secții a liceului

Proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală elucidează în mod competent și corespunzător necesitățile învățămîntului contemporan problema diversificării cursurilor liceale. Colectivul didactic al liceului nostru apreciază acest lucru ca un pas înainte pe drumul progresului școlii românești. Totodată, considerînd că proiectul este susceptibil de îmbunătățiri, profesorii liceului nostru au formulat și o serie de propuneri cu privire la repartizarea mai judicioasă a numărului de ore la unele discipline.

Pornind de la ideea unanim acceptată că însușirea unei limbi moderne se realizează îndeosebi prin conversație, considerăm necesar să se sporescă numărul de ore afectat studiului limbilor străine la secția umanistă. În acest scop propunem ca pentru anul III să se revină la trei ore pe săptămînă la limba modernă studiată în continuare, iar la anul IV să se prevadă patru ore în loc de două. Ora necesară pentru anul III poate fi luată de la limba modernă la alegere, care nu se susține la bacalaureat, iar cele două ore pentru anul IV, după cum urmează: o oră de la limba modernă la alegere și o oră de la calculul diferențial și integral, de asemenea, la limba latină — obiect de examen pentru admiterea la facultate — socotim insuficientă o oră pe săptămînă la secția umanistă în anul IV. Credem că sînt necesare cel puțin două ore, cea de a doua oră putînd fi luată de la statistica descriptivă. După cum se vede, considerăm că la secția umanistă este indicată eliminarea totală a cunoștințelor de matematică, spre a se da acestei secții un profil corespunzător.

Am vrea să ne oprim, în con-

tinuare, asupra disciplinei „Elemente de ecologie și genetică”, prevăzută pentru anul IV. Ținînd seama de volumul actual de informații, credem că această disciplină nu se poate preda cu bune rezultate într-o oră pe săptămînă. Experiența din anul școlar curent demonstrează cu prisosință acest lucru. Propunem deci ca la secțiile de matematică-fizică și umanistă biologia să se predea în două ore pe săptămînă, ora în plus luîndu-se de la istorie, pentru secția matematică-fizică și de la matematică pentru secția umanistă, sau de la educația fizică pentru ambele secții. La secția chimie-biologie, în programa de ecologie și genetică ar trebui să se introducă noțiunile de biologie, fiziologie, bionică, ceea ce ar necesita trei ore pe săptămînă, cu atât mai mult cu cît va trebui să se pună un mai mare accent pe lucrările de laborator.

În sfîrșit, cîteva propuneri privind studiul matematicii. Pentru secția matematică-fizică, la matematică în anul I sînt prevăzute patru ore. Considerăm că ar fi necesare cinci ore, dintre care trei pentru algebra și două pentru geometrie. Ora în plus s-ar putea lua de la limba latină.

La secția umanistă în anul IV sînt prevăzute pentru matematică două ore. Întrucît noțiunile de algebra superioară se fac și în anii I, II și III credem că se poate renunța la o oră, care să se atribuie biologiei sau limbii moderne studiate în continuare.

Credem că în felul acesta profilul viitoarelor secții ale liceului vor fi mai bine conturate.

Prof. LAUREAN RAICA
directorul Liceului „Iacob Mureșianu” Blaj

Socotim necesară o restructurare a predării științelor sociale

Discuțiile care se poartă în jurul proiectului planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală au în vedere toate obiectele, dar nu sînt lipsite de o anumită notă de pedoarie „pro domo”. În situația de față e firesc să fie așa. Tocmai de aceea simțim nevoia să intervenim în discuție cu o precizare, făcînd totodată unele propuneri care privesc îmbunătățirea predării științelor sociale în liceu.

În primul rînd am vrea să arătăm că prin trecerea la liceul de 12 ani numărul de ore afectat studiului s-a mărit la toate obiectele. Acest număr de ore nu poate fi redus la științele sociale, prin faptul că ele au trecut, cum e și firesc, de la clasele a X-a și a XI-a la anii III și IV. Fără îndoială că se poate pune problema unei mai juste folosiri a orelor atribuite științelor sociale.

Eficiența predării filozofiei în liceu este în mare măsură în funcție de felul în care se corelează ea cu celelalte discipline studiate de elevi. Din acest punct de vedere credem că studiul filozofiei trebuie să fie precedat de însușirea științelor naturii, științelor sociale parti-

culare și științelor gândirii — psihologia și logica. Ținînd seama de importanța pe care o au psihologia și logica pentru formarea gândirii elevilor, propunem ca studiul lor să fie introdus și la cursurile serale, așa după cum se studiază și la cursurile fără frecvență.

În ceea ce privește folosirea orelor pentru științele sociale am face următoarele propuneri de reorganizare a predării. În anul III să se studieze obiectul „Economie politică și socialism științific”. În cele două ore afectate săptămînal. Aceasta ar presupune o corelare mai strînsă a cunoștințelor de economie politică și socialism științific și o anumită reducere în programa de economie politică. Reducerea ar putea interveni în special la lecțiile cu caracter istoric, predarea urmîrînd în primul rînd cunoașterea problemelor de economie politică a socialismului, care îi interesează într-o măsură mai mare pe elevi.

Filozofia ar urma să se predea în anul IV, în două ore săptămînal, pe un teren pregătit de cunoașterea economiei politice și a socialismului științific și generalizînd cunoștințele

acumulate de elevi la celelalte obiecte de învățămînt. Aici s-ar putea da o mai mare extindere lecțiilor de istoria filozofiei, așa cum prevăd Directivele Plenarei C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului, problemelor de teoria cunoașterii și de teoria acțiunii. Predarea filozofiei marxiste ar putea fi restructurată — ca disciplină unică, care să trateze probleme generale despre natură, societate și gândire.

Cea de a treia oră afectată științelor sociale pentru anul IV ar putea fi folosită pentru introducerea — așa cum se propune — a unui obiect nou — „Noțiuni de sociologie și etică”, — dreptul fiind studiat de elevi la obiectul educație cetățenească (instrucție civică). Desigur, concepem etica drept un curs de natură filozofică și nu ca ceva care ar putea să înlocuiască orele de dirigentie.

Toate aceste obiecte concepute unitar, evitîndu-se repetiții, ar putea fi predate de același profesor.

Prof. ION CODRU
Prof. VALDEMAR POPA
București

Adîncirea cunoștințelor presupune timp

Prezentînd în lume se observă tendința de a se moderniza programele și manualele școlare, deoarece numai astfel este posibil să se țină pasul cu progresul științelor. Modernizarea se poate introduce însă numai în măsura în care nu determină supraincîrarea elevilor. De aceea am primit cu deosebit interes diversificarea claselor liceale începînd chiar din anul I, socotînd că astfel se va înlătura lipsa de timp cu care ne luptăm, că va evens pregătirea să adîncim cu elevii mei studiul unor probleme mai complexe pe care le presupune modernizarea predării. Totuși, analizînd proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală am putut constata că numărul de ore prevăzute pentru predarea unor discipline este încă prea mic. Mă tem că se va perpetua lipsa de timp și că vom fi obligați să înghesuim un material bogat într-un timp prea scurt.

Și la secția de matematică-fizică și la cea de chimie-biologie, de pildă, sînt necesare în anul I 3 ore pentru predarea algebrei, nu două ore, cum prevede planul, deoarece calculul cu expresii raționale și iraționale formează baza conștiințelor

ulterioare de algebră, cunoștințele deosebit de importante pentru ambele secții.

Un alt lucru care nemulțumește este acela că elevii liceului vin în contact cu trigonometria doar în anul II, și atunci numai într-o oră pe săptămînă. Fără îndoială că în asemenea condiții nu dispunem de suficient timp pentru adîncirea elementelor de trigonometrie care sînt necesare în clasele ulterioare. Apoi, experiența de pînă acum ne-a arătat că la cursurile de admitere în facultate se cer de obicei probleme complexe, a căror rezolvare necesită cunoștințe ample de trigonometrie, ca și nu mai vorbim de necesitatea aplicării trigonometriei în studiul analizei matematice. Dar cum să dezvoltăm deprinderile de rezolvare a problemelor într-o singură oră pe săptămînă? De fapt, consider că nici una din disciplinele matematice nu poate fi predată într-o singură oră, deoarece, decalajul între lecții fiind prea mare, nu se poate realiza o continuitate, o muncă susținută pentru însușirea cunoștințelor respective.

Aș fi de părere că în anul III, la secția de matematică-fizică, să se păstreze 6 ore de

matematică. E drept că geometria analitică se va studia de acum înainte în anul IV, dar locul ei în anul III a fost ocupat de algebra superioară. Nici pînă acum, cînd lecțiile de algebră s-au predat în trei ore, nu am dispus de timp suficient pentru ele. Cum o să putem înghesuim acum, în cele două ore săptămînale, determinanții, matricile, sistemele de ecuații de gradul I, structurile matematice și altele? Și, mai ales, cum vom putea să rezolvăm și să analizăm cu elevii noștri probleme?

Cred că pînă de ce ar trebui studiul matematicii la anii I și III ar putea fi obținut prin reducerea orelor de biologie, deoarece cunoștințele însușite în cadrul acestor discipline au doar menirea să întreprindă orizontul de cultură generală al elevilor.

În fine, consider că introducerea mecanicii raționale în ultimul an al liceului ar duce la supraincîrarea elevilor. Pentru studiul aprofundat al acestei discipline există posibilități prielnice la facultățile de specialitate, așa încît ea nu mi se pare indicată pentru liceu.

Prof. IRINA LAZAR
Cluj

Absolvenților secției umaniste — o cultură corespunzătoare

Analizînd paralel prevederile proiectului planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală și prevederile actualului plan și comparînd repartitia orelor la cele trei secții ale viitorului liceu, am constatat că există sensibile diferențe în ce privește numărul de ore afectat matematicii, fizicii, chimiei și biologiei față de celelalte discipline. Această repartitie este pe deplin justificată de profilul secțiilor de matematică-fizică și chimie-biologie. Nu mi se pare însă că un același principiu călăuzitor a stat și la baza concepției profilului secției umaniste.

S-a încetățenit părerea că elevii care urmează secția umanistică trebuie să fie multilateral pregătii. De asemenea, se spune că în prezent — și mai mult în viitor — studiul literaturii, al lingvisticii, al limbilor străine, al unor științe sociale etc. se va baza pe metode matematice. Este adevărat că matematica va juca un rol important în formarea viitorului umanist. Dar, cred, trebuie avut în vedere și faptul că, în general, literatura și arta, ca forme ale conștiinței sociale, mijlocesc cunoașterea realității printr-un

mod specific de reflectare a acesteia. Oricît de evoluată va fi știința, tehnica, marile valori de artă nu vor fi date nici de calcule și nici de mașini cibernetică. Omul va rămîne singurul creator de artă autentică. Și oricît apel ar face la reguli matematice, la mașini și calcule, viitorul umanist nu va realiza nimic trainic dacă nu va avea o cultură temeinică și bogată.

Pornind de la aceste considerente, socotesc că numărul de ore afectat la secția umanistă disciplinelor de profil este mult prea mic în comparație cu numărul de ore afectat la celelalte secții matematicii, fizicii, chimiei și biologiei. Studiul limbii și literaturii române, al limbilor străine, al istoriei ar trebui să depășească în viitor cadrul informativ care îi este rezervat în prezent. De asemenea, trebuie mai temeinic studiat limba latină. În același timp, la secția umanistă studiul matematicii sau al fizicii, de pildă, ar trebui să se păstreze numai la cadrul orientativ.

Prof. MIHAIL DINU
directorul Liceului nr. 1 Roșiorii de Vede

Pentru elevii școlilor de muzică, această perioadă presupune asit verificarea cunoștințelor de cultură generală cit și a celor de specialitate. În fotografie: o sală de pian la Liceul de muzică nr. 2 din București

Clasa a XII-a în ultimul trimestru

(Continuare din pag. 1-4)

rișii, geometria analitică. În timpul adîncirii și sistematizării cunoștințelor din cadrul secției de fizică. Cu acest rînd se vor valorifica deprinderile de calcul algebric elementar, de calcul cu funcții trigonometrice și unele cunoștințe de geometrie descriptivă. În a doua etapă — între 8 și 24 mai — recapitularea se va realiza pe probleme, pentru îmbunătățirea cunoștințelor din diferite discipline matematice, pentru întărirea unei părți esențiale asupra acestora.

Red.: Recapitularea presupune un grad sporit de participare a elevilor pe măsura muncii individuale, independente. În ce măsură s-a avut în vedere acest imperativ?

Prof. C. Pîcaci: Aceasta este o coordonată esențială a tuturor lecțiilor de recapitulare la clasele a XII-a, valabilă la toate materiile. În ce privește obiectul pe care îl predăm în această primă etapă a recapitulării recomandăm elevilor, la fiecare lecție, o lucrare individuală constituită din una sau două probleme diferite de cele lucrate în clasă, dar care să necesite folosirea cunoștințelor teoretice din capitolul respectiv. În cea de a doua etapă voi recomanda pentru munca individuală probleme de sinteză. Pe de altă parte, mi-am propus ca în ambele etape pregătirea materialului teoretic, adică demonstrarea teoremelor, să se realizeze numai prin munca individuală a elevilor, cu avînd doar rolul de coordonator al acestei munci.

Red.: În ce măsură vă ajută în această direcție, manualele?

Prof. C. Pîcaci: Ne ajută și nu prea. De exemplu, manualul de algebră superioară nu cuprinde în a doua parte probleme prea interesante, problemele de la sfîrșit de capitol fiind aplicatii imediate ale materialului teoretic expus. De aceea este necesar ca pentru recapitulare să fie selecționate din cărțile probleme de ansamblu, cu un grad sporit de dificultate. De asemenea, întrucît acest manual conține un mare număr de teoreme din teoria polinoamelor, ar fi bine ca în buletele pentru examenul de bacalaureat să fie înscrise teoreme mai reprezentative și, în primul rînd, cele care au aplicații practice deosebite.

Red.: Se ridică probleme asemănătoare și la alte materii de învățămînt?

Prof. Victor Apostol: As avea ceva de spus la fizică, dar nu în legătură cu manualul, ci cu programa. Datorită modului cum s-a făcut reducerea în programă nu se poate realiza o recapitulare mai largă a materiei, care să lege organic capitolele între ele și să ofere elevilor și o imagine de ansamblu asupra disciplinei în întregime. Or, întrucît fizica este aleasă ca obiect de examen de acei elevi care au nevoie de ea și în viitor, este necesar să le dăm un sistem de cunoștințe cit mai complet. As propune ca pe viitor programa de fizică pentru bacalaureat să fie astfel completată încît să coincidă, pe cit posibil, cu cea cerută la admiterea în învățămîntul superior. Cred că o atare măsură ar fi în avantajul elevilor care, în situația actuală, concentrîndu-se asupra materiei de bacalaureat, rămîn în deficit cu materia pentru admiterea în învățămîntul superior.

Prof. Iulian Toader: Am aceeași obiecție în legătură cu reducerea din programa de bacalaureat la literatura română. Consider, de exemplu, că din această programă nu pot lipsi L. Blaga și I. Barbu.

Prof. Ștefan Popescu: Ca profesor de istorie am întîmpinat mari greutăți din cauză că bogatul material prevăzut în programă nu poate fi bine predat în cele două

ore pe săptămînă cite s-au rezervat. Istoria României la clasele a XII-a. Din această cauză, la care se adăuga și faptul că manualul de Istoria României este supraincîrcat, mulți din elevii secției umaniste, deși inițial optasera pentru istorie ca obiect la alegere, pe parcurs au renunțat, alegînd un obiect la care materialul pentru examen este mai restrîns.

As vrea însă să mă refer aici și la un alt aspect. Munca desfășurată în clasă zi cu zi, ca și un sondaj pe care l-am efectuat în calitate de diriginte, mi-au relevat faptul că elevii clasei a XII-a sînt preocupati nu atît de examenul de bacalaureat, cît mai ales de cel de admitere în învățămîntul superior. Aceasta datorită, în primul rînd, deosebirilor dintre programa de bacalaureat și cea pentru învățămîntul superior. Aceasta preocupare se face să pară în discuțiile din clasă, la care nu dîm rașune.

Prof. Iulian Toader: Poate că ar trebui revizuite și alte măsuri de natură să întărească întrucîtva pregătirea examenului de bacalaureat. Iată, de exemplu, o chestiune aparent simplă din Instrucțiunile ministrului, dar care are implicații ale. Este vorba de modul cum se face notarea în perioada de recapitulare. Instrucțiunile prevăd că se dau note numai la lecțiile legate de materia clasei a XII-a. Este desigur ușor de înțeles rațiunea acestei indicații. Dar, în practică, aceasta înseamnă că în cea mai mare parte din perioada afectată recapitulării nu se mai pot da note. Cred, în ce mă privește, că în acest mod ne lipsim de un important mijloc de stimulare a muncii elevilor.

Prof. E. Marian: Recapitularea din perioada 7-30 aprilie se face, potrivit instrucțiunilor ministrului, cu tot colectivul clasei. Elevii pe care nu-i interesează chimia, de pildă, sau oricare alt obiect la „alegere”, vor crea desigur probleme profesorilor.

Prof. N. Andrei: As adăuga și un alt fapt care reprezintă o greutate poate și mai mare — și anume, faptul că profesorii de limbă română și matematică care predau la multe clase a XII-a trebuie să lucreze peste o normă și jumătate, în timp ce alții, de la alte discipline, rămîn la sub o jumătate de normă. În aceste condiții supra-solicitează unora afectează însăși nivelul lecțiilor, mai ales în care își spune cuvîntul și obosela din timpul anului școlar. Desigur, noi căutăm să găsim soluțiile cele mai indicate pentru a limita consecințele unei atari situații, vînghind ca profesorii respectivi să nu mai fie angajați în nici un fel de alte activități, dar cred că pe viitor se impune o soluționare de principiu.

Din cele consemnate la „marea rotundă” cu profesorii Liceului „N. Bălcescu” din Craiova desprindem importanța pe care o are, în desfășurarea muncii cu actualii elevi ai clasei a XII-a, folosirea din plin a condițiilor create prin consacrarea în întregime a ultimului trimestru recapitulării și sintetizării materiei. Este esențial ca fiecare lecție din această etapă să fie gândită pe coordonate impuse de finalizarea muncii desfășurate pe parcursul întregii școlarități. De un mare ajutor trebuie să fie în această privință profesorilor asistența pe care este chemată să le-o acorde, inspecția de specialitate.

Sîntem, totodată, convinși că directivele de resort din Ministerul Învățămîntului vor reține problemele ridicate de profesorii participanți la discuție și le vor rezolva în spiritul cerut de imperativul privind ridicarea nivelului de pregătire a tineretului.

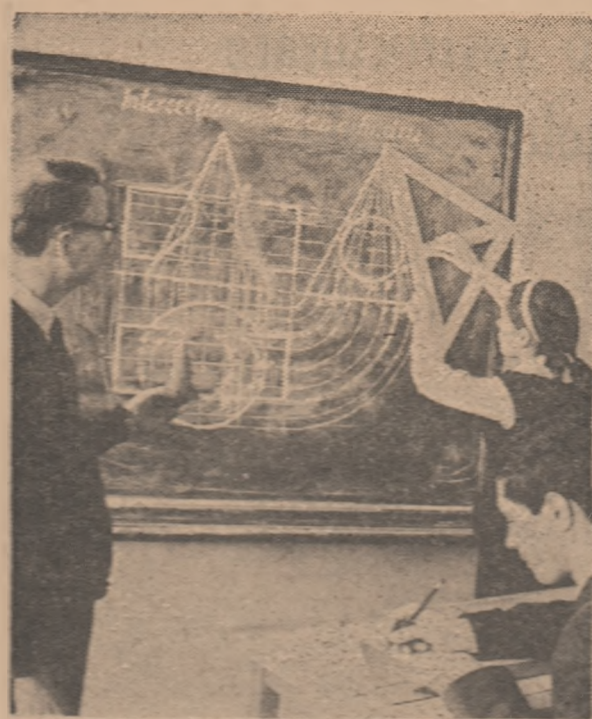

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

VĂ PREZENTĂM:

În societatea contemporană, depistarea înclinațiilor și a aptitudinilor fiecărui tânăr, cultivarea lor și apoi justa orientare, pe această bază, în alegerea viitoarei profesii au un rol determinant în pregătirea cadrelor de specialiști pentru toate domeniile vieții economice și sociale. Școlii îi revine în această privință un rol dominant și ea trebuie să-și exercite din plin prin multiplele sale posibilități de cunoaștere, de instruire și educare a fiecărui elev.

Ultima etapă a anului școlar prezintă totdeauna pentru clasele terminale ale școlii generale sau ale liceului de cultură generală un moment-cheie, momentul în care opțiunile încep să se cristalizeze, când drumul viitor începe să se contureze. În această perioadă crește interesul pentru cunoașterea diferitelor profesii, a diferitelor specialități, ca și pentru cunoașterea școlilor în care se pregătesc cadre pentru diferite sectoare de activitate. Îndatorirea de a răspunde acestui interes revine atât dirigintilor, cit și școlii în ansamblu, tuturor profesorilor ei. Scopim de aceea că este util să punem la dispoziția cadrelor didactice — în rubrica de față și în alte câteva care vor urma — materiale cu caracter informativ privind domeniile în care este nevoie de cadre, formele de învățământ pentru pregătirea acestora și școlile unde se realizează pregătirea respectivă.

Oră de desen proiectiv la Liceul Industrial de Construcții din București

LICEELE INDUSTRIALE DE CONSTRUCȚII

Pentru urmasii mei nu se desfășoară pe școlile de construcții din întreaga țară învățământul liceal de specialitate pregătește cadre cu următoarele specialități:

CONSTRUCȚII CIVILE ȘI INDUSTRIALE; INSTALAȚII PENTRU CONSTRUCȚII

— Faptul că, la scurt timp după înființarea lor, liceele de specialitate au cunoscut o mare afinență de candidați din rândul absolvenților școlilor generale se datorează în primul rând avantajelor pe care le prezintă aceste școli. După cum se știe, învățământul liceal de specialitate asigură — pe lângă pregătirea de cultură generală — o pregătire profesională la nivelul proceselor de producție mecanizate și automatizate, a proceselor tehnologice moderne necesare îndeplinirii unor activități de specialitate la nivel mediu.

— Cum este organizat procesul de învățământ în liceele de specialitate?

— Aceste licee sînt de patru categorii: industriale, agricole, economice și sanitare. Durata studiilor este de 5 ani pentru licee cu profil industrial, agricol și sanitar, în care ultimul an de școlarizare este consacrat în principal instruirii practice în producție — și de 4 ani pentru licee cu profil economic, care pregătesc cadre în specialitățile „planificare-contabilitate”, „contabilitate și merceologie agricolă”, „merceologie” și „statistică”. În toate aceste licee cunoștințele teoretice de cultură generală — echivalente cu cele din liceul de cultură generală — se împletesc în mod armonios cu cultura tehnică și de specialitate și cu deprinderile practice necesare exercitării specialităților respective. Instruirea practică pe care se pune un mare accent, se realizează în mod diferențiat, în funcție de profilul liceului și de complexitatea specialității. În majoritatea lor liceele de specialitate sînt dotate

cu laboratoare și ateliere bine înzestrate și utilitate cu aparatură modernă. Disciplinele de profil și instruirea practică se desfășoară sub îndrumarea unui personal didactic de specialitate competent, după metode înaintate, corespunzător cu cerințele proceselor tehnologice contemporane.

În sfîrșit, trebuie spus că pe timpul școlarității elevii pot primi burse din fonduri de stat, beneficiază de cămine și cantine, li se plătesc cheltuielile de deplasare în perioada de practică, precum și alocația de hrană și cazare pe această perioadă.

— Ce posibilități se deschid tinerilor după absolvirea liceelor de specialitate?

— Prin pregătirea pe care o primesc în liceu absolvenții au multiple posibilități de afirmare, în funcție de aptitudinile și dorințele lor. Ei sînt repartizați în producție prin grila ministerelor sau a celorlalte organe cărora le aparțin liceele. După efectuarea stagiului în producție, potrivit Legii învățământului, pot ocupa și funcții de maeștri. Este de remarcat însă că după absolvirea liceului de specialitate și obținerea examenului de bacalaureat tinerii au și latitudinea de a-și continua studiile în învățământul superior, la orice facultate, în aceleași condiții ca și absolvenții liceului de cultură generală.

După cite se vede, liceele de specialitate, răspunzînd necesităților de cadre medii tehnice pentru economia națională, oferă tinerilor largi posibilități de afirmare a aptitudinilor lor.

Crătora (în localul Liceului nr. 4, cartierul Brăzda lui Novac), cu specialitatea construcții civile și industriale. Deva, str. Alexandru Sahia, nr. 3, tel. 27.34, cu specialitatea construcții civile și industriale. Iași, str. Sărăriilor, nr. 189, tel. 27.66, cu specialitatea construcții civile și industriale; instalații pentru construcții; drumuri și poduri. Tîrgu-Mureș, str. Victor Babes, nr. 11, tel. 43.19 cu specialitatea construcții civile și industriale. Timișoara, str. Gh. Lazăr, nr. 20, tel. 2.15.17, cu specialitatea: construcții civile și industriale; instalații pentru construcții; materiale de construcții. București, b-dul Leontin Galiban, nr. 12, tel. 22.39.02, sectorul 4, cu specialitatea: construcții civile și industriale; instalații pentru construcții.

LICEELE INDUSTRIALE MINIERE

Liceele industriale miniere pregătesc cadrele tehnice medii pentru două specialități:

EXPLOATAKI MINIERE

Pentru această specialitate elevii primesc, pe lângă pregătirea de cultură generală echivalentă cu cea dată de liceele de cultură generală, o pregătire de specialitate realizată prin studii unor discipline din care menționăm: exploatarea minieră; masini și transport minier; geologie și tectonice; prepararea cărbunilor și minereurilor și altele.

ELECTRONICANICA MINIERA

Ca și pentru elevii școlărilor în alte specialități, elevii de la aceste specialități și se asigură o pregătire de cultură generală echivalentă cu cea dată de liceele de cultură generală, precum și o pregătire de cultură tehnică generală și de specialitate în cadrul căreia se studiază obiecte ca: electrotehnică generală, miniera și electro-mecanica; masini și utilaje miniere și de preparare; utilajele și tehnologia prelucrării mecanice; rezistența materialelor și organe de

masini; aparate de măsură și control etc.

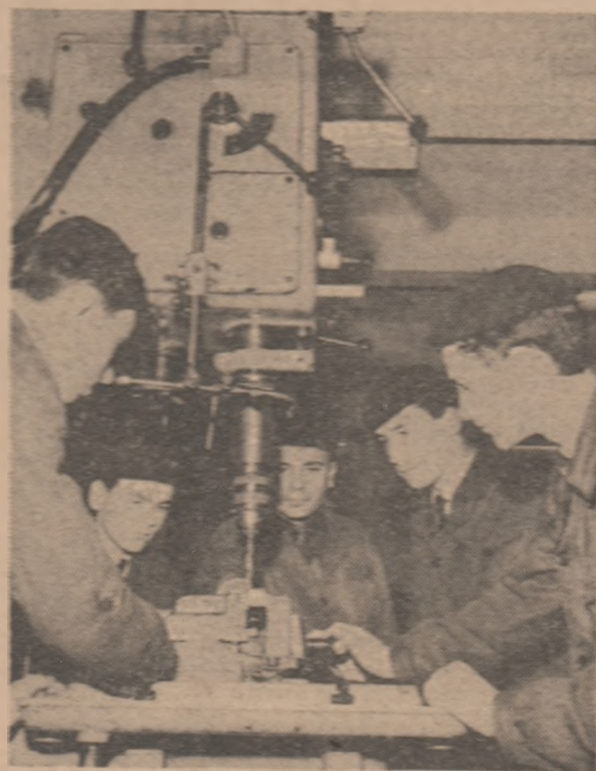
Pentru amindouă specialitățile, paralel cu pregătirea teoretică, elevii li se asigură o instruire practică corespunzătoare în ateliere-școală, cabinete tehnice, laboratoare bine dotate, precum și în întreprinderile miniere. În perioada de practică elevii au posibilitatea să utilizeze cel mai modern utilaj tehnologic, să se familiarizeze cu metodele noi de extracere.

La terminarea școlii absolvenții sînt încadrați în producție în funcții tehnice de nivel mediu în sectoarele direct productive ori în serviciile tehnice de specialitate. De asemenea, pot urma în continuare un învățământ de învățământ superior.

IAȚA ADESELE UNOR LICEE INDUSTRIALE MINIERE CARE POT FI RECOMANDATE ELEVILOR DV.:

Petroșani, str. Mihai Eminescu, nr. 4, tel. 568, cu specialitatea: exploatarea minieră și electromecanica minieră.

Beia Mare, Str. Victoriei nr. 154, tel. 1908, cu specialitatea exploatarea minieră și electromecanica minieră.

Lucrări practice cu elevii anului I în atelierul-școală al Liceului minier din Beia Mare

MATERIALE DE CONSTRUCȚII

Dezvoltarea construcțiilor de locuințe și a obiectivelor sociale, culturale și economice a făcut ca industria producătoare de materiale de construcții să se dezvolte și să se modernizeze. Unitățile producătoare de materiale de construcții sînt dotate cu utilaje moderne și folosesc tehnologii perfectionate, a căror conducere necesită cadre bine pregătite.

Tinerii care se pregătesc în această specialitate vor primi în liceu, pe lângă cultura generală, temeinice cunoștințe teoretice și practice de specialitate, studii discipline ca: studii materialelor, chimia analitică, chimia fizică, tehnologia liantilor și a produselor din azbociment, tehnologia geamurilor, a materialelor ceramice și a materialelor tratate electrotehnice și electrotehnice etc. Pentru formarea deprinderilor practice ei vor lucra în cadrul întreprinderilor producătoare de materiale de construcții. După absolvire vor crea, sub îndrumarea inginerilor tehnicieni, lucrări legate de producerea, analiza și perfecționarea produselor tehnologice în sectorul construcțiilor, tehnice-economice.

LICEELE INDUSTRIALE DE CONSTRUCȚII CARE POT FI RECOMANDATE ELEVILOR:

Bacău, str. Eliberării nr. 18, tel. 1.23.19, cu specialitatea: construcții civile și industriale și instalații pentru construcții.

Oradea, str. K. Marx, nr. 33, tel. 1.51.13, cu specialitatea: construcții civile și industriale; instalații pentru construcții; drumuri și poduri.

Cluj, str. Soporului, tel. 1.55.21, cu specialitatea construcții civile și industriale; instalații pentru construcții; materiale de construcții.

Constanța, str. Tomis, nr. 133, cu specialitatea: construcții civile și industriale; instalații pentru construcții.

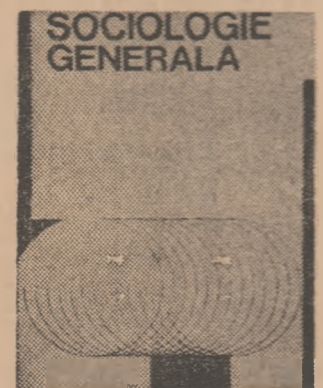
BIBLIOTECA

„Sociologie generală, Probleme, Ramuri, Orientări”

Editura științifică a publicat de curînd, în seria „Sociologie generală”, o valoroasă lucrare colectivă (coordonator prof. univ. Miron Constantinescu), sub titlul „Probleme, Ramuri, Orientări”.

Primul studiu, semnat de prof. univ. Miron Constantinescu, analizează conceptele de fapte, fenomene și relații sociale și susține ideea necesității unei epistemologii sociologice marxiste. Pe aceeași linie, Haralambie Culea, ocupîndu-se de o nouă ramură a filozofiei științei, „Teoria cunoașterii sociologice”, semnaleză posibilitatea și utilitatea „forjării” unei logici pentru științele sociale și în special pentru sociologie. O știință de asemenea nouă, ergonomia, este obiectul studiului „Sociologia”,

ergonomia și învățământul”, de Miron Constantinescu și Octavian Berlogea. Autorii propun introducerea acestei științe de confluente a mai multor discipline în învățământul universitar și post-universitar, atât pentru vir-

tutele ei educative cit și în vederea creării de specialiști pentru acest domeniu. Studiile „Prospectarea personalității comuniste” de Nicolae S. Dumitru, „Individ, colectivitate, societate” de Andrei Roth, „Statistici,

roluri, personaje și personalități sociale” de Henri H. Stahl se preocupă de locul și de devenirea individului în societate. Din acest unghi este privită și în-o modalitate interesantă, printre altele, problema orientării profesionale.

Trei alte studii — semnate de Ovidiu Bădina, de Ion Tudoseșcu și Aneta Buzșoc și de Ștefan Costea — supun cercetării, din perspectiva concepției marxiste, câteva din teoriile sociologice burgheze.

Materialele „Sociologia mediului educativ”, de Aculin Cazacu, „Mass-media și cultura de masă”, de Haralambie Culea, „Noțiunile de comportament și inovație”, de Virgil Constantinescu, „Sociologia sănătății”, de O. Berlogea, O. Neamtu și V. Krasnaschi, „Aspecte ale procesului de urbanizare a mediului rural” de Ioan Matei și „Considerații sociologice despre știința politicii” de Andor Huszar întregesc acest volum bogat în preocupări,

care se încheie cu studiul prof. Miron Constantinescu „Marx și societatea socialistă”.

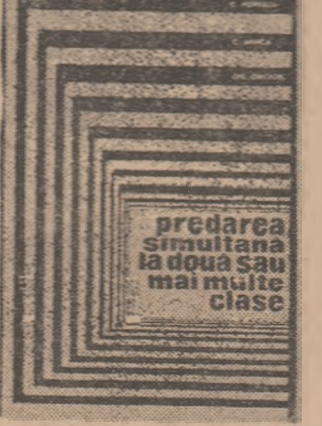
Asist. univ. LIVIU MITRĂNESCU

„Predarea simultană la două sau mai multe clase”

Recent, apărută în Editura didactică și pedagogică, lucrarea „Predarea simultană la două sau mai multe clase” de Constantin Popescu, Constantin Mîncă și Ion Gh. Oncioiu suplinește o lipsă care dăinuia de mulți ani în literatura metodică pentru clasele I-IV.

Referindu-se în introducere, la condițiile care determină predarea simultană la două sau mai multe clase și la particularitățile acesteia, autorii se ocupă în continuare de organizarea activității școlare în cazul predării simultane, oprindu-se la gruparea claselor și repartizarea lor pe

învățători, la alcătuirea orarului și la planificarea activității didactice. Sînt analizate, apoi, problemele pe care le ridică pregătirea și desfășurarea lecțiilor și se discută prin-

cipalele probleme în legătură cu organizarea și desfășurarea activității independente a elevilor, prezentîndu-se ample indicații privind formele de activitate independentă ce pot fi date

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI

BAIA MARE

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1. Profesor la catedra de științe naturale și agricole, disciplina Geologie și paleontologie, poziția I din statul de funcțiuni.

2. Profesor la catedra de matematică, disciplina Analiză matematică, poziția I din statul de funcțiuni.

3. Conferențiar la catedra de fizică-chimie, disciplina chimie biologică, poziția I din statul de funcțiuni.

4. Conferențiar la catedra de limba română și limbi străine, disciplina Istoria limbii române, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului pedagogic de 3 ani Baia-Mare, Str. Victoriei 76, în termen de 30 zile de la data publicării acestui anunț, o cerere de înscriere la care vor anexa următoarele acte:

— Copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent;

— Copie legalizată de pe atestatul de conferențiar;

— Lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar;

— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază;

— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;

— Autobiografia.

Cei care funcționează într-o instituție de învățământ superior sînt obligați să comunice în scris, rectoratului acestuia, înscrierea la concurs.

INSTITUTUL DE MINE — PETROȘANI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a postului de Profesor de la catedra de Lucrări miniere și preparare poziția I din statul de funcțiuni, disciplina: „Săparea și susținerea lucrărilor miniere”

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului de Mine din Petroșani, str. Institutului nr. 20, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa, în 2 exemplare, actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățământul superior, publicat în Colecția de Hotărîri și Dispoziții ale Consiliului de Miniștri nr. 31 din 5 august 1958.

Cei care funcționează într-o instituție de învățământ superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului în termen de cel mult 4 luni de la data expirării termenului de înscriere la concurs.

Informații suplimentare se pot obține la rectoratul Institutului de Mine Petroșani, str. Institutului nr. 20, telefon nr. 1.950—1.951.

ANUNȚ

Absolvenții Școlii normale din Bacău promoția 1944 organizează la 28 iunie 1969 înființarea după 25 de ani de la absolvire, dînd sînt invitați toți colegii din timpul celor 5 ani de școală.

Pentru a se comunica programul și a cunoaște numărul participanților, rugăm colegii să trimită urgent adresele lor la Bacău, profesorului Botez Constantin, strada Eliberării nr. 27, telefon 13031 și 13298.